

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра філософії та культурології

06-07-180 М

Методичні вказівки
та плани семінарських занять
з навчальної дисципліни
«Семіотика культури»
для здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня за освітньо-професійними
програмами «Креативна та цифрова культура»,
«Міжнародні культурні зв'язки та
міжкультурні комунікації»,
спеціальності 034 «Культурологія»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 5
від «31» січня 2022р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Семіотика культури» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійними програмами «Креативна та цифрова культура», «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації» спеціальності 034 «Культурологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Коберська Т.А. Рівне: НУВГП, 2022. 41 с.

Укладачі: Коберська Т.А., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та культурології

Відповідальний за випуск:

док. філос.н., проф. завідувач кафедри філософії та культурології
Наконечна О.П.

Керівник ОПІ

«Креативна та цифрова культура» проф. Залужна А. Є.

Керівник ОПІ

«Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації»
доц. Коберська Т. А.

© Коберська Т. А., 2022р.

© НУВГП, 2022р.

Зміст

Вступ.....	3
1. Структура навчальної дисципліни.....	4
2. Методичні поради щодо підготовки до семінарських занять.....	6
3. Плани семінарських занять.....	7
4. Тренувальні тести.....	28
5. Завдання для самостійної роботи студентів.....	36
6. Методи оцінювання знань.....	37
7. Рекомендована література.....	38

Вступ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Семіотика культури» є знаки, знакові конструкції та процес семіозу, що досліджує властивості знакових систем, як засобів сприйняття реальності, а також генерування, перетворення та зберігання інформації у суспільстві. Важливою функцією семіотичної системи є здатність моделювати дійсність у напрямку її динамічної зміни.

Даний курс апелює як до семіотичних концепцій так і до герменевтики – вчення про розуміння, пояснення та тлумачення текстів, до комунікативної лінгвістики, постструктуралістських концепцій, відкриваючи студентам значну частину модерного та постмодерного інтелектуального простору.

У системі професійної та практичної підготовки бакалавра за спеціальністю «Культурологія» навчальна дисципліна «Семіотика культури» сприяє прилученню студентів до інтелектуального змісту людської духовності й покликана актуалізувати та переосмислювати базові знання студентів, набуті під час вивчення інших дисциплін, розвивати творчий потенціал, що спрямований на досягнення успіху у професійній діяльності.

Мета курсу – ознайомлення з найважливішими проблемами, концепціями та методологіями семіотики культури як знакової організації буття.

Завдання курсу – здійснення семіотичного аналізу мов культури та її текстів, загальних принципів організації, розвитку та функціонування знакових систем сучасності.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

об'єкт, предмет і методологію семіотики, її понятійно-категоріальний апарат; специфіку напрямків семіотики культури в контексті гуманітарного знання; знакові концепції та основні зарубіжні й вітчизняні семіотичні школи; розвиток семіотики як емпіричного і теоретичного знання; семіотичні знаки природних та штучних мов; синтактичні, семантичні та прагматичні відношення між знаками; розвиток семіотичних систем і законів; типологію, властивості та функції семіотичних знаків у системі культури.

Уміти: аналізувати будь-яке соціокультурне явище як знакову систему, використовувати методологічні підходи, категорії, знання основних напрямків й шкіл семіотики культури для культурологічного аналізу; виявляти знакову взаємодію у різних соціальних системах, робити лінгвосеміотичний аналіз художніх, музичних, рекламних, кінематографічних та ін. текстів; здійснювати семіотичне моделювання текстів культури; застосовувати комплексний підхід та набуті знання у власних авторських культурних проектах.

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	Лекції	Сем.з.	СРС	Разом
1	2	3	4	5
Модуль 1				

Змістовий модуль I Семіотика культури як комплекс теорій знакових систем				
Тема 1. Семіотика культури: предмет, завдання, структура та функції	2	2	8/10	12/10
Тема 2. Історія й теорія семіотичних студій	2/2	2	8/10	12/12
Тема 3. Знаки: середовище семіотичного процесу	2	2/2	8/10	12/12
Тема 4. Мова як знакова система	2	2	8/10	12/10
Тема 5. Метамови знакових систем	2	2	8/10	12/10
Тема 6. Невербальна семіотика	2	2/2	8/10	12/12
Разом за модулем 1	12/2	12/4	48/60	72/66
Змістовий модуль II Знакові системи в культурі				
Тема 7. Культура як знакова метасистема або «семіосфера»	2/2	2	8/10	12/12
Тема 8. Семіотика культурних просторів	2	2	8/10	12/10
Тема 9. Мистецтво як семіотична система. Семіотика релігії, музики, театру	2	2/2	8/10	12/12
Тема 10. Семіотика візуальної культури	2	2/2	9/10	13/12
Тема 11. Семіотика	2	2/2	9/10	13/12

екранного мистецтва				
Тема 12. Семіотика повсякденності	2	2/2	9/11	13/13
Тема 13. Семіотика масових комунікацій та реклами	2	2/2	9/11	13/13
Разом за модулем 2	14/2	14/10	60/72	88/84
Усього годин за курсом	26/4	26/14	98/132	150/150

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. Методичні поради щодо підготовки до семінарських занять

Вивчення дисципліни «Семіотика культури» згідно освітньо-професійної програми спеціальності 034 «Культурологія» потребує активної та продуктивної роботи на лекціях і семінарських заняттях, самостійної підготовки, осмисленого опрацювання матеріалів базової та допоміжної літератури, продукування діалогічності, творчості, аналітичності.

Підготовка до семінарських занять здійснюється відповідно до розміщеного плану та ознайомлення з рекомендованою літературою. Перевірка й оцінювання відповідного рівня знань проводиться на основі поданого плану, контрольних, тестових запитань, опрацювання першоджерел та індивідуальних завдань. Поглибленому вивченню окремих питань сприяють саме індивідуальні завдання, що мають різний рівень складності, готуючи які, студенти мають можливість виявити аналітичні та розвинути творчі здібності й набути нових компетентностей, а також отримати додаткові бали.

Для кращого засвоєння матеріалу та самоосвіти студенти можуть готувати презентаційні проекти, наукову роботу і виступати на студентських конференціях, з

подальшою можливістю публікації роботи у наукових збірниках.

Зазначені різновиди перевірки знань студентів першого (бакалаврського) рівня, що навчаються за освітньо-професійними програмами «Креативна та цифрова культура», «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації» спеціальності 034 «Культурологія», сприятимуть їх ефективній підготовці, наповненню гуманістичним змістом професійних компетентностей, підвищенню ефективності науково-дослідних і практичних умінь та навичок.

Силабус (06-07-15S), лекційний матеріал, теми першоджерел, тестові завдання можна знайти на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=2488>

3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

СЕМІОТИКА КУЛЬТУРИ ЯК КОМПЛЕКС ТЕОРІЙ ЗНАКОВИХ СИСТЕМ

Тема 1. Семіотика культури: предмет, завдання, структура та функції

Ключові терміни та поняття теми: знак, семіотика, предмет семіотики, об'єкт семіотики, функції семіотики, методологія, дескриптивна семіотика, теоретична семіотика, біосеміотика, етносеміотика, лінгвосеміотика, абстрактна семіотика, семіотика мистецтва, релігії, культури.

План

1. Об'єкт, предмет і структура семіотики. Сутність семіотичних проблем.

2. Семіотика як міждисциплінарна галузь знань. Основні напрямки вивчення знаків (біосеміотика, етносеміотика, семіотика мистецтва, лінгвосеміотика, абстрактна семіотика та ін.).
3. Основні функції семіотики та види семіотичних систем.
4. Особливості семіотичного підходу до пізнання дійсності. Методологічне значення семіотики для гуманітарних наук і практичної діяльності культурологів.

Контрольні питання:

1. Назвіть передумови появи семіотичного мислення. Коли і як виникає семіотика?
2. З якого періоду починається розвиток семіотики як області наукового знання, хто стоїть біля її витоків?
3. Які науки – природничі чи гуманітарні, були орієнтиром у побудові семіотики як самостійної науки?
4. Назвіть і охарактеризуйте основні функції знаків та знакових систем?
5. У чому полягає сутність семіотичної картини світу?
6. Чому семіотика є методологічною базою для вивчення гуманітарних наук?
5. Які галузі наукового знання найбільш пов'язані з семіотикою?
6. Яке місце посідає семіотика в системі культури?
7. У чому полягає зв'язок герменевтики та семіотики?
8. Які евристичні можливості семіотики?

Індивідуальні завдання:

1. Підготуйте проблемну дискусію на тему: «Семіотика як галузь філософського знання та основні сфери семіотичних досліджень сучасності».
2. Підготуйте дискусію в контексті: «Семіотика як наука, про закони смислопородження»; «Семіоз як предмет дискурсу».

3. Проаналізуйте основні проблеми семіотики в психології (Ж. Піаже, Л.С. Виготський).

Література: базова [1;5;13;17;19; 20] допоміжна [7;8]

Тема 2. Історія й теорія семіотичних студій

Ключові терміни та поняття теми: знаки-індекси, знаки-копії або іконічні знаки, знаки-символи, код, висловлювання, бінарні опозиції, субстанція, софізми, парадокси, діалектика.

План – 1

1. Класичний період античної семіотики. Вчення софістів, Платона, Аристотеля та стоїків про знаки.
2. Суперечка про природу імен в Стародавній Греції. Діалог Платона «Кратил».
3. Розвиток уявлень про знаки і мову до середини ХІХ ст.
4. Семіотичні моделі західноєвропейської школи.
5. Американська семіотична школа.

Контрольні питання:

1. Якими є теоретичні витоки сучасної семіотики?
2. Які особливості зародження та формування античної семіотики?
3. У чому сутність суперечки про природу імен з діалогу Платона «Кратил» ?
4. Які основні положення семіотичної теорії Ч.Пірса?
5. Означте особливості семіотичної концепції Ч. Морріса?
6. Які головні ідеї Ч. Морріса найбільш важливі для розвитку сучасної семіотики?
7. У чому сутність лінгвістичної семіології Ф. де Соссюра?
8. Які розбіжності у семіотичних ідеях Ч. Пірса та семіології Ф. де Соссюра? Як ці мислителі інтерпретували знакове відношення?

9. Які ідеї семіотичного аспекту структуралістської концепції К. Леві-Строса?

Індивідуальні завдання:

1. Погребняк І. Історична парадигма семіотики // Синопис: текст, контекст, медіа, № 2 (18), 2017. Прореферуйте статтю URL: <https://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/download/258/243/758>
 2. Середньовічна семіотика, її теологічний характер і логіко-філософські здобутки.
 3. Ч. Пірс – засновник семіотики Нового часу.
 4. «Основи теорії знаків» Ч. Морріса.
- Література:** базова [1;4;6;13;20] допоміжна [8]

План – 2

Ключові терміни та поняття теми: семіозис, символ, образ, десигнат, денотат, екстенціонал, текст, система моделювання, семіосфера.

1. Філософія Г. Сковороди в семіотичному контексті.
2. Теоретичність, системність і структурність семіотичних позицій О. Потебні. Мова як засіб символізації та мислення.
3. Ю. Лотман та Тартуська школа семіотики.
4. Семіотичні студії у постмодернізмі (Ж.Бодріяр, Ж.Дерріда, М.Фуко, П.Рікер, Ж.Фай, Ю.Крістева, Ц.Тодоров).

Контрольні питання:

1. Які основні причини зміни дисциплінарного статусу семіотики наприкінці XIX ст. – на початку XX ст.?
2. Назвіть які семіотичні маркери образів, символів та контекстів ви відкрили у творчості Г. Сковороди? Опишіть процес формування символічних структур.

3. Які проблеми розвинули науковці Тартуської школи семіотики?
4. Як тлумачиться текст в семіотиці культури Ю. Лотмана?
5. Які головні ідеї у концепції деконструкції Ж. Дерріди «світ як текст»: текстуальність та інтертекстуальність в культурі?
6. Структура, епістема та дискурс. Який внесок у семіотику М. Фуко?
7. Які основні ідеї концепції «мовних ігор» Ж. Ліотара?
8. У чому «революція поетичної мови» Ю. Крістевої?

Індивідуальні завдання:

1. Семіотичні ідеї Романа Якобсона.
2. Семіологічна програма Луї Ельмслева.
3. Семіологія Ролана Барта.
4. Умберто Еко – семіотик ХХ ст.

Література: базова [3;5;6;7;10;11;12;20] допоміжна [3;7;9]

Тема 3. Знаки: середовище семіотичного процесу

Ключові терміни та поняття теми: знак, мова, мовний знак, соціальні функції мовних знаків, алфавіт і граматики, природні та штучні (формалізовані) мови, сигніфікативні коди.

План

1. Знак, значення і смисл. Знак та його аспекти: прагматика, семантика і синтактика.
2. Основні принципи і підходи до класифікацій знаків і знакових систем.
3. Коди – інструменти впорядкування значень. Аналіз групи знаків, що репрезентовані у суспільстві.
4. Типи відносин між знаками за Р. Бартом: символічний, парадигматичний, синтагматичний.

Контрольні питання:

1. Що таке знак та які його аспекти?
2. Які є типології знаків і знакових систем?
3. Чим відрізняються функціональні знаки від природніх?
4. Назвіть і охарактеризуйте основні функції знаків.
5. Знак і символ - що спільного і відмінного?
6. Чим різняться знаки-індекси, знаки-ікони, знаки-символи? Приведіть приклади.
7. Які особливості синтаксичного, семантичного та прагматичного виміру знакового процесу?
8. Що вкладаємо у поняття «культурні коди» і яке їх значення?
9. Що означають поняття: денотат, сигніфікат, коннотат, референт? Наведіть приклади.

Індивідуальні завдання:

1. Умберто Еко «Ім'я рози» та Еко У. Надінтерпретація текстів // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ.
2. Прореферуйте роботу Ф. де Соссюра Курс загальної лінгвістики / Переклад з французької. К.: Основи, 1998. С. 86-102; 156-163; 166-170.
3. Мова знаків у творі П. Коельо «Алхімік»: поява багатозначності та проблема розуміння.

Література: базова [2;4;5;6;10;13;15; 17; 19; 20] допоміжна [10]

Тема 4. Мова як знакова система в культурі

Ключові терміни та поняття теми:

ім'я, логічний синтаксис, логічна семантика, логічна прагматика, багатозначний мовний вислів, еквівокація, парамова, метафора, метазнак.

План

1. Мова, мовлення, мовленнєва діяльність.
2. Основні соціокультурні функції мовних знаків. Природні та штучні (формалізовані) мови.

3. Семіотична концепція мови.
4. Мова як інструмент чи як картина у Л. Вітгенштейна.

Контрольні питання:

1. Які риси різнять мову, мовлення та мовленеву діяльність?
2. Означте які відмінності: природні знаки, образи, ієрогліфи, символи та слова?
3. Охарактеризуйте означувальну, пізнавальну, інформаційну та культурологічну функції мовних знаків.
4. Чи будь який знак є символом? Наведіть приклади.
5. У чому полягає «головне відкриття» Ф. де Сосюра щодо суті мови?
6. Що означають категорії «відкриті та закриті» знакові системи?
7. Які особливості природних та штучних (формалізованих) мов? Наведіть приклади.
8. Які особливості концепту «мовної гри» у Л.Вітгенштейна?

Індивідуальні завдання:

1. Ф. де Сосюр про місце мови серед явищ людського життя.
2. Суржик як семіотичне явище.
3. Прореферуйте працю та підготуйте повідомлення Ж. Бодріяр Симулякри і симуляція / Пер. з фр. К.: Основи, 2004. С. 5-65.
4. Підготуйте доповідь за працею У. Еко. Роль читача, Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Львів: Літопис, 2004. С. 281-361.

Література: базова [2;3;4;5;6;7;10;13;16] допоміжна [10]

Тема 5. Метамови знакових систем

Ключові терміни та поняття теми: метасимвол, метатермін, метависловлювання, метаформула, інтерпретанта, неточний мовний вислів, концепт, концептосфера, лакунарність, «Я та Інший», археписьмо.

План

1. Метамова знакової системи як семіотичне поняття.
2. Текст у семіоцентричних інтерпретаціях. Метафора і проблема подвійного значення.
3. Смыслові коди та їх модифікації. Метамова мовних та образних систем.
4. Інтерпретант та інтерпретанта як ментальна подія і проблема референтності.
5. Культура як знакова метасистема. Міф та казка як метамова первісної культури.

Контрольні питання:

1. Що ви розумієте під терміном метамова?
2. На чому ґрунтується метамова? Які її рівні?
3. У чому особливості метасимволу та метависловлення?
4. Як конструюється текстова модель світу?
5. Яка особливість герменевтичного методу прочитання текстів? Що означає читати між рядками?
6. Як визначаються основні категорії: текстуальність; контекстуальність; інтертекстуальність; гіпертекстуальність; інфотекстуальність?
7. У чому специфіка деконструкції як методу прочитання текстів?
8. Які особливості метамови міфу?
9. Казка як текст. У чому особливості метамови казки?

Індивідуальні завдання:

1. Анотація. Семіозис. Інтерпретант як такий та ідея як знак. див. Джон Ділі. Основи Семіотики. С.69-81.

2. Здійснить структурно-топологічний аналіз казки за В.Пропом.

Література: базова [2;3;4;5;6;7;10;11;19;20] допоміжна [3;7;9; 10]

Тема 6. Типологія семіотичних систем

Ключові терміни та поняття теми: конвенційність, вербальні, візуальні, аудіальні, тілесні, регуляторні, поведінкові коди, естетичні та жанрово-стилістичні коди.

План

1. Циклічно та лінійно-структуровані знакові системи.
2. Синхронічні та діахронічні концепції культури.
3. Принципи дій зі знаковими системами: принцип відповідності, принцип формалізації, принцип наслідування правил знакових систем, принцип доповнення.
4. Принцип відкритості в сучасній культурі. У. Еко про відкритість знакової системи.

Контрольні питання:

1. Які основні принципи побудови знакових систем?
2. Які відмінності між циклічними та лінійно-структурованими системами?
3. Який взаємозв'язок конотативного і денотативного компонентів?
4. Що таке концепт? Дайте пояснення терміну «концептосфера».
5. Як відбувається визначення міжкультурних лакун? Назвіть шляхи компенсації лакун.
6. Які особливості синхронії, діахронії, хронотопу в семіотичному дослідженні форм культури?
7. Охарактеризуйте синхронічні та діахронічні концепції культур, наведіть приклади.

8. Наведіть приклади застосування зі знаковими системами принципу формальної логіки.
9. У чому полягає принцип відкритості у функціонуванні культури? Які ознаки ентропії як ступені невизначеності системи?

Індивідуальні завдання:

1. Проаналізуйте з семіотичної точки зору долю політичних символів в історії (діахронія) і в сучасності (синхронія).
2. Дайте аналіз політичним постатям як символам в історії (діахронія) і в сучасності (синхронія).
3. Обговорення до теми: «Тіло, або звалище знаків» Жан Бодріяр Символічний обмін і смерть. Львів: Кальварія, 2004. с.167-200 та «Порядок симулякрів С. 85-129.
4. Се

Література: базова [2;4;10;13;15;16;18; 19; 20] допоміжна [5; 8;10]

Тема 7. Невербальна семіотика

Ключові терміни та поняття теми: кінесика, знаки-кіними, жест, окулесика, паралінгвістика, праксодика, гаптика, проксеміка, ольфакторика, хронеміка, гастика.

План

1. Семіозис невербальних знаків комунікації.
2. Візуальне, акустичне та тактильне в культурі: структура та динаміка відношень.
3. Емблеми, ілюстратори і регулятори у жестових мовах.
4. Правила проксемної поведінки. Чотири міжсуб'єктні зони (Е.Холл). Хронеміка.
5. Гендерні відмінності невербальної поведінки.
6. Семіотика тихих й голосних культур. Семіотичний аналіз контактних та неkontaktних культур.

Контрольні питання:

1. Що таке невербальна семіотика?
2. Які культурно-специфічні особливості паравербальної комунікації?
3. Які особливості візуального прояву: такесики сенсорики, гастики, ольфакції?
4. Які типові моделі поведінки очей? Наведіть приклади розшифрування.
5. Що таке семіологія простору? Назвіть основні типи соціальних взаємодій та їх проксемічні параметри?
6. Зазначте особливості прояву хронеміки у монохромних та поліхромних культурах.
7. Які гендерні особливості невербальної поведінки?
8. Семантика та синтаксис дотиків. Проаналізуйте семіотику тактильного в культурі.
9. Які культури і чому відносяться до «тихих й голосних»?

Індивідуальні завдання:

1. Зробіть порівняльний семіотичний аналіз: традиції європейського спілкування, країн Сходу, африканських країн та американського континенту.
URL:
http://elibrary.kubg.edu.ua/4631/1/I_Kovalynska_NC_GI.pdf
2. Ознайомтесь із книгою «Мова рухів тіла» Алана та Барбари Піз, запропонуйте дискусію: «Семіотика невербального: мова тіла» URL:
<https://samoosvita.in.ua/allan-piz-mova-ruhiv-tila-konspekt-knygy/>
3. Тілесність як знакова система. Ознайомтесь із статтею Боряк О., Маєрчик М. Тіло в контексті культурно-антропологічних студій: ретроспекція та сучасні підходи URL:
<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/15654?locale-attribute=en>

Література: базова [4;6;8;20] допоміжна [6;12;13]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗНАКОВІ СИСТЕМИ В КУЛЬТУРІ

Тема 8. Культура як знакова метасистема або «семіосфера»

Ключові терміни та поняття теми: семіосфера, семіотичний код, текст, дискурс, інтертекст, інтертекстуальність, символ, образ, міф, наука, релігія, мистецтво.

План

1. Культура як система символічних форм: науки, мови, міфу, релігії та мистецтва.
2. Символ як одиниця комунікації: логіко-психологічні, мовні та соціальні аспекти. Види символів.
3. Філософія символу: знак, символ, образ як культурні універсалії. Сутність символу як найважливішого механізму пам'яті культури.
4. Е.Кассірер про символи як про вияв людського світу значення.
5. Літературна семіотика та структурна лінгвістика.

Контрольні питання:

1. Чому культура тлумачиться як символічно-знакова система? У чому специфіка символічності?
2. Яка основна ідея символізації? Які механізми та види символів?
3. Як взаємопов'язана семіотика та наука, мистецтво, культура.
4. Що таке універсалії культури? Знайдіть приклади.
5. У чому проявляється символізм як прояв несвідомого за теорією К.-Г. Юнга?
6. Які соціальні символи? Як символ стає механізмом пам'яті культури?

7. Наведіть власні приклади знакового аналізу предметів і подій, текстів і зображень.
8. Які принципи семіотичного дослідження літературного тексту?

Індивідуальні завдання:

1. Проаналізувати працю Юнг К.- Г. Людина та її символи. 2016. URL: [URL:https://royallib.com/read/yung_karl/chelovek_i_ego_sимволи.html#0](https://royallib.com/read/yung_karl/chelovek_i_ego_sимволи.html#0)
2. Інтертекстуальні зв'язки: текст у єдності з культурою (Ю. Крістева).
3. Семіотика і соціальні символи (А. Уайтхед).
4. Семіотика культури та теорія мовленнєвих актів (Дж. Остін, Дж. Серль).

Література: базова [2;4;6;7;10;12;17;19;20] допоміжна [4; 7;8;9;10]

Тема 9. Семіотика культурних просторів

Ключові терміни та поняття теми: міжособистий простір, концептосфера, етнопростір, ідентопростір, фінансовий простір, медіа- і технопростір, ідеопростір, часо-простір, культурний ландшафт, інфосфера, семіотичний простір, абстрактний простір, фізичний і концептуалізований простір, автокомунікація, прототекст, інтертекст.

План

1. Семіотика соціального та особистого простору людини.
2. Семіотика та час. Культурна байдужість до часу та занепокоєність часом.
3. Діахронічна модель поетики краси та потворності.
4. Семіотика моди.
5. Семіотика інтер'єру. Житло в системі повсякденної культури.

Контрольні питання:

1. Семіотика інтимного простору людини. Які особливості сприйняття особистого та соціального простору?
2. У чому проявляється символіка наряду, сторони, горизонтальних та вертикальних опозицій у знаковій системі різних культур?
3. Які семіотичні позначення існують щодо концепту часу?
4. Означте прояви культурної байдужості та занепокоєності часом?
5. Чому ім'я це соціальний знак?
6. Охарактеризуйте семантику татуювання.
7. Які характеристики моди як семіотичного явища культури?
8. У чому проявляється знаковість інтер'єру?
9. Яке семіотичне навантаження несе для людини її житло?

Індивідуальні завдання:

1. Проаналізуйте роботу Ролана Барта «Система Моди», зробіть доповідь, запропонуйте обговорення.
2. Проаналізуйте знакову функцію одягу на прикладі таких одиниць: шорти, кросівки, міні-спідниця, вечірня сукня, піджак, спортивний костюм, краватка, худі.
3. Підготуйте дискусію до теми: «Філософія імені: семантичний аналіз» /Філософський портал URL: <https://zen.in.ua/istoriya-filosofiyi/rosiyska-filosofiya/filosofiya-imeni>
4. Семіотика культурного простору: садово-паркова скульптура.

Література: базова [4;6;10;12;17;19;20] допоміжна [4; 10]

Тема 10. Мистецтво як семіотична система. Семіотика релігії, музики, театру

Ключові терміни та поняття теми: стильової фільтр, просторові і тимчасові мистецтва, прості і синтетичні мистецтва, музичні жанри, мистецтво пластики.

План

1. Релігії як надскладні семіотичні системи.
2. Музика у семіотичному континуумі культури.
3. Семіотика танцю та балетного мистецтва.
4. Семіотика театрального мистецтва.
5. Проблема символізму та візуалізації культури.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте типологію видів мистецтв.
2. У чому особливість релігійних символів? Зробіть порівняльний семантичний аналіз їх у різних релігіях (на вибір).
3. Яка семіотична природи релігійного культуру?
4. Як співвідносяться вербальна мова та мова музики?
5. Охарактеризуйте семіотичні одиниці мови музики (звук, мотив, інтервал, музикальна думка, тон, ритм, темп, фактура, композиція).
6. Які особливості розшифрування семантики танцю та балету? Наведіть приклади знакової кодифікації у танці та балетній пантоміміці.
7. У чому проявляється особливий характер знакової мови театру?
8. Чи прослідковуються спільні тенденції між семіотикою театру та семіотикою політики?
9. Обґрунтуйте позицію Ж. Мореаса: «Художник-символіст повинен малювати не предмет, а ефект, який той створює, а поет – описувати не об'єкт, а свої враження й почуття від нього»

Індивідуальні завдання:

1. Запропонуйте дискусію з приводу висловлювання Ж.Бодрійяра: «Мистецтва більше немає, – стверджує філософ, – замість нього виробляються лише симулякри».
2. Визначте проблемне поле візуалізації культури та символізму за статтею Гатальської С.М. Символізм і проблема візуалізації культури //Філософія культури: підручник для студ. вищих навч. закл. URL: <http://pidruchniki.ws/>
3. Підготуйте доповідь на тему: «Особливості релігійного символізму у мистецтві».
4. Підготуйте дискусію за публікаціями: Ковзан Т. Знак в театрі // Театр: історія, теорія, практика. Львів, 2013. С. 121-155. та Свйонтек С. Знак, текст і слухач у театрі // Театр: історія, теорія, практика. Львів, 2013. С. 156-163. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Teatr.-Istoriia-teoriia-praktyka.pdf>

Література: базова [4;6;7;10;12;13;19;20] допоміжна [1; 6; 10]

Тема 11. Семіотика візуальної культури

Ключові терміни та поняття теми: художній образ, лінія, колір, простір, лінійна перспектива, топоніміка, знаки ландшафту, знаки архітектури, арт-відео, медіа-арт, стріт-арт.

План-1

1. Концепт візуалізації як семіотичний феномен. Суперечність візуального та вербального.
2. Семіотика живопису. Особливості художньої комунікації. Зображення і бачення: форма і спосіб сприйняття.
3. Художній образ, лінія, колір, простір, структура як семіотичні складові мистецтва живопису.
4. Семіотика ікони.

5. Семіотика фотографії.

План-2

1. Еволюція пластичних концепцій відображення в культурі.
2. Семіотика архітектурних форм.
3. Семіотика орнаменту.
4. Основні жанри сучасного мистецтва: арт-відео, медіа-арт, вуличне мистецтво.

Контрольні питання:

1. Як формується концепт візуалізації у мистецтві?
2. Які види знаків переважають у живописі?
3. Які суперечності візуального та вербального у мистецтві з точки зору семіотики?
4. Як впливає положення лінійної, повітряної та кольорової перспективи на сприйняття художнього твору?
5. Як форма та зміст впливають на сприйняття живописних творів? Наведіть ілюстрації.
6. Дайте характеристику складовим семіотичної системи скульптурних форм та архітектури.
7. Які особливості витлумачення знаків у семіотичному аналізі ікони? Проілюструйте.
8. Які аспекти виділяються у семіотичному аналізі фотографії як тексту культури?
9. Які особливості семантики орнаменту давніх та сучасних культур?

Індивідуальні завдання:

1. Проектна робота: здійснити семіотичний аналіз художньої картини, скульптури, архітектурного ансамблю.
2. Зробити порівняльний семіотичний аналіз національних орнаментів.

3. Підготувати повідомлення: «Місто як семіотичний об'єкт. Символіка міста як центру світу».
4. Підготувати доповідь: «Семіотичний аналіз мистецтва муралу у світовому стріт-арті».

Література: базова [4;6;10;12;13;14;19;20] допоміжна [1;2;6]

Тема 12. Семіотика екранного мистецтва

Ключові терміни та поняття теми: семантика кадру та плану, кіномова, семіозис простору в кіно, сюжетний хід, медіа реальність.

План

1. Семіотика кіно. Особливості знакових систем кінематографії.
2. Кадр і план. Культурні коди кіномови.
3. Семіозис просторово-часових параметрів кінотвору.
4. Семантична багаторівневість екранних образів та сюжетних ходів.
5. Вплив телебачення та соціальних мереж на формування медіа реальності.

Контрольні питання:

1. Яка специфіка знакових систем у кінематографії?
2. Як ви розумієте поняття «культурний код» кіномови?
3. Які просторово-часові параметри кінотвору?
4. У чому проявляється багаторівневість семантики екранних образів?
5. Чому кіно дає культурний код як незавершений динамічний символ? Дайте пояснення.
6. Які особливості телевізійного медіапростору з точки зору семіотики?
7. Яке знакове навантаження у сучасному суспільстві виконують соціальні мережі?

Індивідуальні завдання:

1. Проектна робота: семіотичний аналіз улюбленого вами фільму, рекламного ролика.
2. Прореферуйте статтю Ю. Лотмана «Семіотика кіно та проблеми кіноестетики» URL: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.30031.51364>
3. Дельоз Ж. Кіно. Прореферуйте працю автора, підготуйте доповідь URL: <http://yanko.lib.ru/books/philosoph/deleuze=cinema=ru=an.n.htm>
4. Зробіть розвідку до теми: «Особливості семіотики короткометражного кінописьма».

Література: базова [4;9;10;12;13;17;19;20] допоміжна [2; 4]

Тема 13. Семіотика повсякденності

Ключові терміни та поняття теми: буденний світ, «габітус і поле», життєвий світ, повсякденність, знаковість речей, технологій, символіка чисел.

План

1. Буденний світ як соціокультурний феномен: сутність, функції та властивості.
2. Семіотика повсякденності: знаковість речей, одягу, помешкання, знаковість поведінки, мовлення, знаковість соціальних інститутів, професій, техніки та технології.
3. Естетизація повсякденності і споживацька культура. Повсякденність у поглядах А. Шюца
4. Діалог культур як діалог цінностей. Діалог культур на рівні повсякденного.

Контрольні питання:

1. «Людина живе у множинному світі», як Ви розумієте дану тезу?
2. Що таке життєвий світ і яке його місце у множинності

- світів?
3. Проаналізуйте особливості світу повсякденного існування людини.
 4. Які семантичні рівні символіки чисел у культурі?
 5. Що означає «габітус і поле» у теорії соціального простору П. Бурдьє?
 6. Обґрунтуйте відповідь, «культура є ціннісно-смысловим світом людини».
 7. Які функції речей у нашому повсякденні? Яке семантичне навантаження несе одяг, помешкання, технології?
 8. Яку знакову роль відіграє свято в культурі повсякденності?
 9. Які знакові складові споживацької культури сучасності?

Індивідуальні завдання:

1. Ознайомтесь із публікаціями сайту, організуйте дискусію: Сигма – Семіотика повсякденного. URL: <https://syg.ma/semioticseveryday>
2. Наведіть приклади інтерпретації значення символу в політичній комунікативній сфері. Від яких системних чинників це залежить?
3. Запропонуйте проблемну дискусію за працею Шюца А., та Лукмана Т. Структури життєсвіту. Харків: Фоліо, 2018.

Література: базова [1;3;4;10;12;13;14;17;19;20]

Тема 14. Семіотика масових комунікацій та реклами

Ключові терміни та поняття теми: риторична фігура, ефект реальності, медіатизована гіперреальність, сюрреалізм шоу: гламурний стиль життя, зняття табу, реаліті-шоу, людина-маси, знеособленість, соціальні міфи, фейки.

План

1. Масова культура і семіотика. Структура, функції та поняття «масових комунікацій».
2. Головні семіотичні моделі в ідеології. Масові комунікації як засіб розповсюдження соціального міфу.
3. Феномен реклами. Рекламне повідомлення як семіотичне повідомлення.
4. Правда, брехня, фейки з погляду семіології та практики масової комунікації.

Контрольні питання:

1. Які семіотичні складові масової культури?
2. Яка структура та функціональна складова у сьогоденні масової культури?
3. Який суспільний вплив чинить масова культура, означте позитиви та негативи.
4. Яких знакових характеристик набуває «людина-маси» ?
5. Що таке соціальний міф? Приведіть приклади його побутування.
6. Які особливості семіотики реклами?
7. У чому проявляється ефективність реклами?
8. Означте сугестивні та маніпулятивні засоби в рекламних текстах.
9. Чим різняться у сьогоденні правда, брехня, фейки з погляду семіології та практики масової комунікації?
10. Яку роль відіграють пропагандистські методи у перетворенні людей на безликий матеріал?
11. Якими базовими підходами та інструментами протидії медіа-маніпуляціям ви володієте?

Індивідуальні завдання:

1. Проектна робота: здійсніть семіотичний аналіз мовлення та невербальної поведінки українського політика (на вибір).

2. Зробіть лінгвосеміотичний аналіз текстів реклами телебачення, соцмереж (до 10 відеосюжетів).

3. Запропонуйте дискусію за працею Х. Ортеги-і-Гассета «Повстання мас». Означте, якими характеристиками у творі наділяється «людина-маси»? URL: https://librebook.me/the_revolt_of_the_masses

Література: базова [3;4;5;7;9;10;11;15;17;19;20]

4.ТРЕНУВАЛЬНІ ТЕСТИ

1. Дескриптивна семіотика – це семіотика, яка вивчає конкретні знакові системи;

Дескриптивна семіотика – це семіотика, яка вивчає загальні властивості та відношення, що притаманні будь-яким знаковим системам, незалежно від їх матеріального втілення.

2. Знаками-символами можуть стати реальні індивіди, що в певних соціальних умовах є носіями загальних і абстрактних ідей;

Знаками-символами не можуть стати реальні індивіди, ними можуть бути тільки інші природні чи штучні знаки.

3.«Габітус» термін введений П'єром Бурдьє, що позначає суму індивідуальних тілесних навичок – хода, жестикуляція, манери; «Габітус» термін введений Алланом та Барборою Піз, що позначає суму індивідуальних тілесних навичок — звички, жести, навички поведінки, за допомогою яких люди сприймають, розуміють і оцінюють світ.

4.Габітус – це мережа відносин між об'єктивними подіями соціальних суб'єктів, яка існує незалежно від індивідуальної свідомості та волі;

Габітус – це ментальні або когнітивні структури (тобто певний стан свідомості).

5.Прагматика пов'язана з вивченням відносин між знаковими системами і тими, хто використовує й інтерпретує в них повідомлення;

Прагматика вивчає знакові системи як засоби вираження сенсу - основним її предметом є інтерпретація знаків і повідомлень.

6. Семантика досліджує знакові системи як засоби вираження сенсу – основним її предметом є інтерпретація знаків і повідомлень;

Семантика пов'язана з вивченням відносини між знаковими системами і тими, хто використовує і інтерпретує в них повідомлення.

7. Омонімія – збіг знаків, що позначають різні сутності;

Омонімія – позначення різними знаками однієї і тієї ж сутності

8. Поняття «сигніфікат» у семіотиці це – означуване;

Поняття «сигніфікат» у семіотиці – те, що доповнює зміст емоційними відтінками.

9. Конотат – компонент значення мовної одиниці, що доповнює її предметно-логічний зміст суб'єктивними відтінками оцінки;

Конотат – об'єкт позамовної дійсності, який має на увазі мовець, коли вимовляє певний мовленнєвий відрізок.

10. Тип передавання повідомлення у напрямі «Я – Я», в якому суб'єкт та об'єкт передавання інформації збігаються називається автокомунікацією;

Тип передавання повідомлення у напрямі «Я – Він», в якому суб'єкт та об'єкт передавання інформації не збігаються називається автокомунікацією.

11. Підхід до аналізу тексту, сенс якого у виявленні в тексті прихованих суперечностей з метою показати можливість неоднозначної його інтерпретації отримав назву – деконструкція;

Підхід до аналізу тексту, сенс якого у виявленні в тексті прихованих суперечностей з метою показати можливість неоднозначної його інтерпретації отримав назву – синтактичний.

12. Семіотичне поняття інтертекстуальність запропонувала Юлія Крістева;

Семіотичне поняття інтертекстуальність запропонував Юрій Лотман.

13. Проголошення «death of the author» (смерть автора) і «birth of the reader» (народження читача) належить Р. Барту;

Проголошення «death of the author» (смерть автора) і «birth of the reader» (народження читача) належить М. Фуко.

14. Праця «Система моди. Статті з семіотики культури» належить Р.Барту;

Праця «Система моди. Статті з семіотики культури» належить У.Еко.

15. Діалоги «Кратил» належить творчості античного філософа Платона;

Діалоги «Кратил» належить творчості античного філософа Аристотеля.

16. Символічне зображення взаємозв'язку – тексту, інтертексту, інтерпретанти отримало назву – семіотичного трикутника Г.Фреге;

Символічне зображення взаємозв'язку – тексту, інтертексту, інтерпретанти отримало назву – піраміда логічних рівнів Р.Ділтса.

17. Проблеми семіотики в психології розробляв:

- М. Фуко
- Дж. Лок
- Ч. Пірс
- Ф. де Сосюр
- Л. Виговський

18. Проблеми семіотики в психології розробляв:

- М. Фуко
- Дж. Лок
- Ч. Пірс
- Ф. де Сосюр
- Ж. Піаже

19. Проксеміка відноситься до засобів невербальної семіотики:

- кінетичної
- паралінгвістичної
- екстралінгвістичної
- візуальної
- просторової

20. До якого структурного компоненту семіотики невербальної комунікації відносяться паузи та сміх?

- оптико-кінетичної
- проксеміки
- хронеміки

- екстралінгвістики
- ольфакторної системи

21. До якого структурного компоненту системи невербальної семіотики відносяться природний і штучний запахи?

- хронеміки
- ольфакторної системи
- просодики
- екстралінгвістики
- проксеміки

24. До яких засобів невербальної семіотики відноситься праксодика?

- тактильно-кінетичних
- ольфакторних
- темпоральних
- проксемічних
- акустичних

22. До прийомів посилення комунікативної позиції не належить:

- повтор, звертання
- збільшення дистанції між собою та співрозмовником
- комплімент співрозмовнику
- скорочення відстані до співрозмовника
- збільшення гучності голосу

23. Термін «знак» для позначення слова як базисної одиниці мови увів:

- Г. Спенсер
- М. Шеллер
- Р. Барт
- М. Фуко
- Дж. Лок

24. Основоположником структурної лінгвістики прийнято вважати:

- Р. Барта
- М. Фуко
- Дж. Лока
- Ч. Пірса
- Ф. де Соссюра

25.Класифікація знаків на – ікони, індекси, символи належать:

- Р. Барту
- М. Фуко
- Ч. Морісу
- Ф. де Соссюру
- Ч. Пірсу

26.Запровадження підходу вивчення мови через синхронний та діахронний підхід належить:

- Р. Барту
- М. Фуко
- Дж. Локу
- Ч. Пірсу
- Ф. де Соссюру

27.Семіотика це:

- наука про знаки та знакові системи
- наука про людину
- наука про природу
- наука про релігію
- наука про взаємодію мови і культури народу

28.Засновником семіотики як науки вважають:

- Г. Спенсер
- М. Шеллера
- Р. Барт
- М. Фуко
- Дж. Лок

29.Лінгвосеміотика вивчає:

- особливості природної мови з її стилістикою
- загальні властиві знакових систем біологічних організмів
- загальні системи, засновані на природних знаках
- функціонування знаків та знакових систем у межах різних етносів
- загальні властивості та відношення, що притаманні будь-яким знаковим системам, незалежно від їх матеріального втілення

30.Термін «семіологія» був введений у науковий обіг:

- Ф. де Соссюром

- Ч. Пірсом
- Дж. Локом
- Ч. Моррісом
- М. Фуко

31. Аспект «діахронія» у лінгвосеміотиці вивчає:

- умовно вертикальний зріз мови, при якому об'єктом лінгвістичного аналізу стає історичний розвиток мови;
- горизонтальний зріз мови, аналіз мовних явищ в одному якомусь часі розвитку мови: на сучасному етапі або в певну історичну добу;
- відношення функціонування знаків та знакових систем у межах різних етносів;
- відношення, що притаманні будь-яким знаковим системам, незалежно від їх матеріального втілення;
- відношення між знаком та його значенням в структурі знакового процесу;

32. Хто увів до наукової мови структуралізму базову опозицію семіотики «мова – мовлення»:

- Ф. де Сосюр
- М. Фуко
- К. Леві-Строс
- Р. Бартр
- Дж. Лок

33. Автором типології у семіотиці на «холодні» (синхронні) та «гарячі» (діахронні) культури є:

- М. Фуко
- К. Леві-Строс
- Р. Барт
- Ф. де Сосюр
- Ж. Лакан

34. Що є антиподом «структури» в структуралізмі: «хаос»

- історія
- особистість
- сила
- розум

35. Серед перелічених культурологів оберіть представника семіотики культури:

- Е. Тейлор
- О. Шпенглер
- Ю. Лотман
- В. Біблер
- А. Камю

36. Яку модель світу передає архетип дерева у міфології?

- часопросторову
- циклічну
- лінійну
- хвилеподібну
- логоцентричну

37. Дискурс – це:

- контекст висловлювання;
- наукова школа
- простір для дискусій
- текстоцентризм
- єдиної правильної відповіді немає

38. Назвіть головну особливість постструктуралістського дискурсу:

- логоцентризм
- антропоцентризм
- теоцентризм
- текстоцентризм
- єдиної правильної відповіді немає

39. У визначенні М. Фуко, дискурс — це

- сукупність висловлювань, що належать до однієї і тієї ж системи формацій;
- наукова школа;
- наука, яка досліджує способи передачі інформації;
- простір для дискусій;
- текстоцентризм.

40. Яким терміном Ж. Дерріда позначає первісний текст?:

- архетип
- грама

- археписьмо
 - генокод
 - вторинні моделюючі системи
41. Назвіть автора терміну «автокомунікація»?
- Ж. Дерріда
 - В. Біблер
 - М. Фуко
 - Ю. Лотман
 - М. Бахтін
42. Дайте визначення «тексту» в семіотиці:
- будь-яка знакова система, що має цілісне значення і зв'язність
 - писемна пам'ятка
 - таблиці
 - танець
 - усі відповіді правильні
 - наука, яка досліджує способи передачі інформації
43. Знак, що є «шматочком самого об'єкта або реальним результатом його впливу» відноситься до:
- знаків-індексів
 - знаків-символів
 - денотатів
 - конвенціональних знаків
 - сигналів
44. У семіотиці історично склались основні підходи до сутності знаку: логіко-філософський належить:
- Ч.С. Пірсу
 - Ф. де Сосюру
 - Р. Барту
 - М. Фуко
 - К. Леві-Стросу
45. Семіотика набула лінгвістичного ухилу під впливом ідей:
- Ф. де Сосюра
 - М. Бахтіна
 - М. Фуко
 - К. Леві-Строса

- Ч.С. Пірса

46.Поняття денотат у семіотиці означає:

- предмет або явище дійсності, яке служить об'єктом позначення для знаку;
- уявлення про об'єкт, яке склалось у суб'єкта знакової діяльності;
- складова, що відповідає за способи передачі інформації;
- морально-оцінний, афективно-емоційний елемент лексичного значення слова;
- суб'єктний образ або ж концепт.

47.Поняття десигнат у семіотиці означає:

- означуване, уявлення про об'єкт, яке склалось у суб'єкта знакової діяльності;
- складова, що відповідає за способи передачі інформації;
- морально-оцінний, афективно-емоційний елемент лексичного значення слова;
- предмет або явище дійсності, яке служить об'єктом позначення для знаку;
- часткове повідомлення.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ:

1. Семіотика як галузь філософського знання та наука про закони смислопородження.
2. Принципи семіотичного тлумачення суспільного буття і культури.
3. У чому полягає потенціал семіотичного аналізу.
4. Основні проблеми семіотики в психології (Ж. Піаже, Л.С. Виготський).
5. Середньовічна семіотика, її теологічний характер і логіко-філософські здобутки.
6. Ч. С. Пірс – засновник семіотики Нового часу.
7. Основи теорії знаків Ч. Морріса.
8. Відмінності між семіологією й семіотикою.
9. Семіотичні ідеї Романа Якобсона.
10. Семіологічна програма Луї Ельмслева.

11. Семіологія Ролана Барта.
12. Умберто Еко – семіотик ХХ ст.
13. Мова і мовлення з погляду семіотики.
14. Умберто Еко та його надінтерпретація текстів. Дослідження з семіотики текстів.
15. З'ява багатозначності та проблема розуміння. Мова знаків у творі П. Коельо «Алхімік».
16. Суржик як семіотичне явище.
17. Жан Бодріяр: Симулякри і симуляція.
18. Юрій Лотман – Автокомунікація: «Я» та «Інший» як адресати.
19. Тілесність в контексті культурно-семіотичних студій: ретроспекція та сучасні підходи.
20. Юнг К.- Г. Людина та її символи.
21. Інтертекстуальні зв'язки: текст у єдності з культурою (Ю. Крістева).
22. Соціальні символи (А. Вайтхед).
23. Семіотика культури та теорія мовленнєвих актів (Дж. Остін, Дж. Серль).
24. Ролан Барт. Система Моди.
25. Філософія імені: знаковий контекст.
26. Символіка міста як центру світу.
27. Семіотика масової культури (Х. Ортега-і-Гассет «Повстання мас»).
28. Семіотика тексту в медійному дискурсі.
29. Семіотичний аналіз мистецтва муралу у світовому стріт-арті.

6. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Контроль знань проводиться як в усній, так і в письмовій формах;

- поточне усне та письмове опитування;
- знання термінів і понять дисципліни (усно та письмово);
- дискусія, розгляд проблемних питань, брифінг, тренінг;

- аналіз ситуацій;
- тестовий контроль змістовних модулів (усно та письмово);

Контроль самостійної роботи:

- перевірка конспектів першоджерел, підготовка доповідей, написання і знання термінологічного словника, презентація проектних робіт, підбір новітніх наукових публікацій з тем, написання тез до конференцій.

Метод самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання та виступи, самоаналіз.

Форми і методи контролю відображені у 100 бальній шкалі оцінювання знань.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності		Оцінка за раціональною шкалою
		Залік
90-100		зараховано
82-89		
74-81		
64-73		
60-63		
35-59		не зараховано
1-34		не зараховано

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточне опитування, самостійна робота та модульні контролю	I	C
	C	У
	П	М
	И	А
	T	

Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	М К 1	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	М К 2		
4	7	3	4	4	4	4	20	4	4	4	7	4	4	3	20	40 *	100

*Іспит у тестовій формі складається за умови скасування модульних контролів МК1 і МК2.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Балинська О.М. Семіотика права: монографія. Львів: ЛьВДУВС, 2013. 416 с. URL: http://www.nbuviap.gov.ua/images/dorobku_partneriv/Balunnska.pdf
2. Балута Г. А. Структури мови: монографія, Криворізький національний університет. Кривий Ріг: Вид. Р.А. Козлов, 2015. 300с. URL: <http://surl.li/pxqzi>
3. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція. Перек. з франц. В.Ховхун. Київ: Вид. Соломії Павличко "ОСНОВИ", 2004.URL:http://shron1.chtyvo.org.ua/Jean_Baudrillard/Symuliakry_i_symuliatsiia.pdf
4. Деріда Ж. Структура, знак, гра в дискурсі гуманітарних наук / Письмо та відмінність. К.: Основи, 2004. 602с. (X розділ.) URL: <https://ibl.pp.ua/3/026895.html>
5. Ділі Дж. Основи семіотики [пер. з англ. А. Карась]. Львів: Арсенал, 2000. 230с. URL: <http://surl.li/pxrho>
6. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Л.: Літопис, 2004. С. 247-281 (Р.7)
7. Ковалинська І. В. Невербальна комунікація. К.: Вид-во «Освіта України», 2014. 289 с.
8. Ковзан Т. Знак у театрі. Театр: історія, теорія, практика. Львів : Вид. центр ЛНУ. 2013, С. 121–155.

9. Константинов М. Кіносеміотика Юрія Лотмана //ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, НАН України, Київ. 2019. 328с.
10. Крістева Ю. Stabat Mater / Пер. з фр. Христини Сохоцької //Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Львів: Літопис, 2002. С. 662-679.
11. Міхно Н.К. Місто як культурний текст: особливості семантики та синтагматики міського простору: монографія. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+». 2020. 423с. URL: <http://surl.li/pxrkb>
12. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006. 120с. URL: <https://studfile.net/preview/7195287>
13. Панич О. Теорія культури. Семіотика культури в роботах Р.Барта <https://subjectum.eu/culture/theory/index.html>
14. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації /Георгій Почепцов. К.: Спадщина, 2012. 462 с
15. Семіотика в рекламі. URL: <http://surl.li/pxrer>
16. Семіотика культури: визначення терміну, особливості, історія розвитку. UkrNova. URL: <http://surl.li/pxrfj>
17. Семіотичний аналіз явищ культури: Монографія. К., Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2021. 396 с.
18. Сосюр Ф. Курс загальної лінгвістики / Ф. де Сосюр; [пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко]. К.: Основи, 1998. 324с.
19. Юдкін-Ріпун І. Феноменологія культури як методологія інтерпретації. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2020. 352с.
20. Ядацький Я. Ю. Метафізика і семіотика. Прототеоретичні дослідження - Кам'янець-Подільський: Видавництво Львівського філософського товариства ім. Казимира Твардовського, 2019. URL: <http://surl.li/pxsfr>

Допоміжна література

1. Архітектурна семіотика. URL: <http://surl.li/dwtru>
2. Барт Р. Camera lucida. Коментарий к фотографії М.: Ад Маргинем Пресс, 2013. 192 с.
3. Бодріяр Ж. Символічний обмін та смерть. URL: <https://ukrlib.com.ua>
4. Боряк О. Тіло в контексті культурно-антропологічних студій: ретроспекція та сучасні підходи /О. Боряк, URL: <http://surl.li/qaiin>
5. Дерида Ж. Структура, знак і гра в дискурсі наук про людину // Дерида Ж. Письмо та відмінність [пер. з фр. В. Шовкун]. К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. С.563–590.
6. Полікарпова Ю. Семіотика та структуралізм. URL: <http://surl.li/pxrlf>
7. Сінчено О.Д. Комунікативні стратегії в теорії літератури: автор, текст, читач. Навчальний посібник. Київ: Логос. 2015. URL: <http://surl.li/pxrlu>
8. Сосюр Ф. Курс загальної лінгвістики / Ф. де Сосюр; [пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко]. К.: Основи, 1998. 324с.
9. Еко У. Ім'я рози. К.: Фоліо, 2018. 508с. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=160>
10. Шуляк М. Перспективи семіотичного підходу в музиці: від структуралізму до екосеміотики //Вісник Львівського університету. Серія філософ. науки. 2021. Вип. 27, С. 88–101.
URL: <https://doi.org/10.30970/phs.2021.27.10>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені Вернадського URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>

3. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека.
URL: <http://libr.rv.ua/ua/read/42-elektronni-katalogi>
4. Електронний каталог бібліотеки філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка
URL: http://philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/lib_cat_ph/6/6/6